

**DEBRECEN MEGYEI JOGÚ VÁROS
EGYESÍTETT BÖLCSŐDEI INTÉZMÉNYE**

**FARAKTÁR UTCAI TAGINTÉZMÉNYÉNEK
SZAKMAI SAJÁTOSSÁGAI**

Tartalomjegyzék

1. Az intézmény általános információi	3
2. Feladat ellátás a DMJV Egyesített Bölcsődei Intézménye Faraktár Utcai Tagintézményben	3
2.1. Bölcsődei ellátás	3
2.2. Gyermek napközbeni ellátásához kapcsolódó szolgáltatások	3
2.2.1. Rugalmas, hosszított nyitva tartás	3
2.2.2. Időszakos gyermekfelügyelet	3
3. Ellátandó célcsoport és terület jellemzői	3
3.1. Az intézmény bemutatása	3
3.2. Személyi feltételek	4
3.3. Tárgyi feltételek	4
4. A bölcsődei nevelés – gondozás alapelvei	5
5. Feladatellátás részletes szakmai tartalma	7
5.1. Gyermekkép	7
5.2. Bölcsődei nevelés feladata	7
5.2.1. A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése	7
5.2.2. Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása	8
5.2.3. A kisgyermek érzelmi és társaskompetenciájának fejlesztése	8
5.2.4. A megismerési folyamatok fejlődése	9
6. Kiemelt szakmai célkitűzések	9
7. Szolgáltatást nyújtók szakmai felkészültségének biztosítása	10
8. A bölcsőde kapcsolatrendszere	11
9. A tájékoztatás helyi módja	11

1. Az Intézmény általános információi:

Az intézmény neve:	Debrecen Megyei Jogú Város Egyesített Bölcsődei Intézménye
Az intézmény székhelye	4024 Debrecen Varga u. 23. sz.
Működési terület:	Debrecen közigazgatási területe
Az intézmény Gyvt. szerinti besorolása:	Gyermekjóléti alapellátás
Az intézmény Gyvt. szerinti típusa:	Gyermekek napközbeni ellátása
A szolgáltató tevékenység formája:	Bölcsőde
A tagintézmény neve:	DMJV Egyesített Bölcsődei Intézménye Faraktár Utcai Tagintézmény
A tagintézmény címe:	4034 Debrecen Faraktár u.117.
A tagintézmény elérhetősége:	52/422-283; bolcsi12@net-portal.hu
Férőhely/csoport:	52/4

2. Feladat ellátás a DMJV Egyesített Bölcsődei Intézménye Faraktár Utcai Tagintézményben

2.1. Bölcsődei ellátás

A bölcsőde a gyermekek napközbeni ellátását a családban élő gyermekek életkorának megfelelő nappali felügyeletét, gondozását, nevelését, foglalkoztatását és étkeztetését biztosítja.

2.2. Gyermekek napközbeni ellátásához kapcsolódó szolgáltatások

2.2.1. Rugalmas, hosszított nyitva tartás

Intézményünk a rugalmas/hosszított nyitva tartás szolgáltatást nyújtja, melyet este 18-19 óra között vehetnek igénybe azok a szülők, akiknek gyermeke a bölcsődébe jár.

A dolgozó szülők munkarendje szükségessé teheti, hogy a gyermekek a nyitvatartási időn túl is a bölcsődében maradjanak. A hosszított nyitva tartás alatt a gyermekek felügyeletét szakképzett kisgyermeknevelő látja el, technikai dolgozó segítségével, az erre kijelölt és felszerelt csoportszobában.

2.2.2. Időszakos gyermekfelügyelet

A bölcsőde időszakos gyermekfelügyeletet biztosít a nyitvatartási ideje alatt, azoknak a gyermekeknek, akiknek édesanyjuk hivatalos ügyeiket intézik. A gyermekek részt vesznek a közös játékban, és étkezést is tudunk biztosítani számukra.

3. Ellátandó célcsoport és terület jellemzői

3.1. Az intézmény bemutatása

A Faraktár Utcai Tagintézmény Debrecen város keleti részén, főútvonal mentén, a Szabadságtelepen, kertvárosi környezetben található. Intézményünk látja el a városhoz tartozó tanyákról, kisebb településekről (Haláp, Nagycsere) autóbusszal, vagy autóval bejáró dolgozó szülők bölcsődés korú gyermekeinek egy részét. A környéken kertes családi házakban lakó emberek, esetenként több generációs családok élnek. A bölcsőde épülete, óvoda és általános iskola szomszédságában helyezkedik el, így sokan az oktatási

intézmények közelsége miatt választják a bölcsődét. A szülők számára kedvező, hogy a testvér gyermekeket nem kell nagy távolságra kísérni. Az intézményváltás is zökkenőmentesen zajlik, a szülő már így az ismert óvodapedagógust választhatja gyermekének.

A szolgáltatást igénybevevők közül a hátrányos helyzetű és periférián élő családok száma minimális, az egyedül álló szülők száma változó, de nem jelentős.

A HEFOP-4.2.1-P.-2004-10/0053/4.0 számú pályázat keretében 2007-ben fejeződött be a bölcsőde teljes körű felújítása és bővítése, egyidejűleg az akadálymentes közlekedés feltételei is megvalósultak. A két gondozási egység négy tágas, különböző színvilággal rendelkező csoportszobákból áll (Maci, Katica, Süni, Pillangó).

A csoportszobák hangulatosak, világosak, mivel nagy ablakfelület biztosítja a természetes fényviszonyokat. A fürdőszoba közvetlenül kapcsolódik a csoportszobához. Bennük a használati eszközök, mosdó, törölköző tartó, tükör – a gyermek magasságához vannak kialakítva, így ezek a gyermeket önállósági tevékenységében és a helyes szokások kialakításában segítik. Az átadó helyiségben minden gyermeknek jellel ellátott szekrény található a ruhák tárolására. Az öltöztetéshez, padok és pelenkázó asztalok állnak a szülők rendelkezésére. A babakocsik elhelyezésére a szülői bejárat mellett nyílik lehetőség.

A napközbeni mozgás és levegőzés a csoportokhoz tartozó füves udvaron és a teraszon biztosított. A talaj szintjével azonos magasságban lévő homokozó a gyermek számára biztonságos és kényelmes. Elektromos árnyékoló, valamint az udvari pancsoló használata teszi elviselhetővé a nyári hőséget a gyermekek számára.

Az egészségmegőrzést fontosnak tartjuk, ezért a bölcsődei ellátást só-szoba igénybevételeként lehetőséggel színesítjük, a szülők is szívesen veszik igénybe délutáni órákban gyermekeikkel együtt.

3.2. Személyi feltételek

Bölcsődénk álláshelyeinek száma: 16

A bölcsőde életét a bölcsődevezető szervezi, munkáját a bölcsődevezető helyettes segíti, adminisztrációs és szakmai munkában egyaránt. A gyermekek ellátását a csoportszobákban, 8 szakképzett kisgyermeknevelő végzi. Az intézményben, családias hangulatban, kis létszámú csoportokban neveljük és gondozzuk a ránk bízott gyermekeket. Bölcsődei szakembereink lelkiismeretes munkavégzésének, felkészültségének, az intézmény jó hírének köszönhetően a szülők bizalommal hozzák gyermekeiket a bölcsődébe.

Két bölcsődei dajka a környezet tisztaságát biztosítja, valamint a gyermekek felügyeletében segíti a kisgyermeknevelők munkáját. A mosónő a textíliák tisztántartását biztosítja. A varrónő havonta egy héten a gyermekek ellátásához kapcsolódó textíliák, valamint védőruhák varrásával és a csoportok dekorációs kiegészítőivel színesíti a környezetünket.

Egy szakácsnő és két konyhai kisegítő gondoskodik a korosztály igényeihez igazodó ételek elkészítéséről, tálalásáról.

A gyermekek egészséges szomatikus fejlődését a bölcsődeorvos kíséri figyelemmel.

3.3. Tárgyi feltételek

A 4 csoportszoba a korosztálynak megfelelő minőségű, mennyiségű játékkészlettel, mozgás-, kreativitás-, és készségfejlesztő eszközökkel rendelkezik. A játék készlet összeállításánál figyelembe vesszük az egészségügyi és pedagógiai szempontokat, a gyermekek korcsoportját és létszámát. Fontosnak tartjuk, hogy biztonságos környezetben,

jó minőségű, korszerű játékokkal, fejlesztőeszközökkel játszanak a gyermekek. A játékok között biztosítjuk az anyag és játék funkció szerinti változatosságot, valamint a nemek szerinti játékeszközöket. A játékokat a gyermek magasságban, nyitott polcokon helyezzük el. Minden tevékenység formához tudunk felkínálni játékeszközöket (manipuláció, konstruálás, utánzás, nagymozgás, szerepjáték).

A szerepjáték eszközeit az arra kialakított szoba részen biztosítjuk, mint például a barkács-, a főző-, és a fodrászszarok. A nemek szerinti szerepjáték kellékei a babakocsik, babák, babahordozók, babaruhák, vasalók, főzőcske játékok megfelelő mennyiségben megtalálhatóak. Ugyanakkor biztosítjuk a fiúk számára a szerelés, barkácsolás kellékeit. A vizuális fejlesztés eszközei, ceruzák, papír, kréták a gyermekek számára bármikor elérhetőek. A kognitív képességek fejlesztéséhez vannak különböző logikai játékok, kirakók, puzzlek. Megtalálhatóak még a korcsoportnak megfelelő mesekönyvek.

Elegendő helyet biztosítunk a gyermekek egészséges mozgásigényének kielégítéséhez. A szobában találhatóak különböző gurulós mozgásfejlesztő játékok, hintalovak, egyensúlyfejlesztő játékok, valamint nagy szivacs-kockák, melyek változatos mozgáslehetőséget nyújtnak a gyermekek számára.

A bútorok megfelelő elhelyezésével kialakítottunk elkülönített, nyugodt játszóhelyeket. A puhasarok játszópárnákkal felszerelve biztosítja a pihenés lehetőségét.

A gyermekbútorok az asztalok, ülések, polcok a korosztály igényeinek megfelelőek, a déli pihenést Wesco ágyakon biztosítjuk.

Az udvaron a rögzített játékokon kívül, filagória, pancsoló és homokozó is található. A gyermekek mozgásigényét kellő mennyiségű mobil mozgásfejlesztő eszközökkel egészítjük ki (tricikli, csúszda, motorok, dőmperek, labda). Műanyag székekkel és asztalokkal biztosítjuk az udvari tízóraizás lehetőségét, valamint, azt, hogy a gyermekek a szabadban is tudjanak rajzolni, kirakózni, meséskönyvet nézegetni. Ugyanakkor a szerepjáték kellékei az udvaron szintén megtalálhatóak, mint például babakocsik, fűnyírók, talicskák.

A konyha, varroda és a mosoda feladatukhoz mértén megfelelő felszereléssel rendelkezik. A dolgozók igényesek a saját munkahelyi miliójukra, ezért ízléses dekorációval gazdagítják a közösségi területeket.

4. A bölcsődei nevelés – gondozás alapelvei

A bölcsődei nevelés-gondozást az országos alapprogramban meghatározott alapelvek szempontjai alapján végezzük. Elsődleges szempontnak tekintjük, **a család rendszerszemléletű megközelítését**. A család megismerésével és megértésével, a család erősségeire építve neveljük, gondozzuk a gyermeket. Törekszünk a családlátogatás során minél tágabb képet kapni a családról és az ott nevelkedő gyermekről.

A koragyermekkorai intervenció magába foglalja számunkra, hogy a gyermek egyéni fejlődését és sajátos szükségleteit figyelembe véve alakítsuk ki számára a fejlődését támogató tevékenységeket. Felismerjük a valamilyen fejlődési lemaradásban szenvedő gyermeket, és jelzéssel élünk a szülő és a fejlődésben segítő szakemberek felé.

Bölcsődénk **a családi nevelés** értékeit, hagyományait, és szokásait tiszteletben tartva, lehetőség szerint a családi nevelést megerősítve vesz részt a gyermeknevelésben. A családi és bölcsődei nevelés egymást erősítő folyamata, megfelelő alapokat nyújt a gyermek optimális fejlődéséhez. A szülők számára lehetőséget biztosítunk nyílt napokon, családi rendezvényeken keresztül a bölcsődei élethez való kapcsolódáshoz. Ezek a programok, családi délutánok, amelyek többlet lehetőséget nyújtanak a családi nevelés és a bölcsőde közötti kapcsolat erősítésére. Ünnepek és események alkalmából szervezünk közös programokat.

A kisgyermek személyiségének tisztelete bölcsődénkben abban nyilvánul meg, hogy a kisgyermeknevelők munkájuk során a gyermek egyedi személyiségét figyelembe véve és az irántuk érzett tisztelettel és empátiával nevelik-gondozzák a rájuk bízott gyermekeket. A kisgyermeknevelő nevelés-gondozás során törekszik a gyermek személyiségének teljes kibontakoztatására. Lehetőség szerint segíti a gyermek identitás tudatának kialakulását és fejlődését.

A kisgyermeknevelő személyiségén keresztül hat a gyermekre és a családra, így fontos mit sugároz tevékenységén keresztül. Alapvető tulajdonsága az empátia, elfogadás és hitelesség. A kisgyermeknevelő kompetenciájában az érvényesül, hogy amit tesz, tette mindig a gyermek érdekeit szolgálja. Nevelési attitűdje az elfogadó, engedékeny magatartás. Jól ismeri az életkori sajátosságokat, valamint birtokában van pszichológiai ismereteknek, amelyek segítségével biztosítja a gondjaira bízott gyermekek fejlődésének feltételeit. Segíti a gyermek személyiségének kibontakozását, aktivitását, önállósodását. A kisgyermeknevelők kellő szakmai kompetenciával és önismerettel rendelkeznek, amely segíti őket a szakmai tudásuk gyakorlati megvalósításában. Képesek a megújulásra és szükségesnek érzik a további szakmai fejlődést.

Kiemelt figyelmet fordítunk a gyermekek **biztonságérzetének és a stabilitás érzésének** a megteremtésére. A személyi és tárgyi környezet állandósága növeli a gyermek biztonságérzetét. Ezt a biztonságérzetet a kisgyermeknevelők állandóságával biztosítjuk. A gyermek a beszoktatás első napjától a saját kisgyermeknevelője közelében ismerkedhet az új környezetével. Ő lesz az, aki gyermeknek a szorosabb biztonságot nyújtja a bölcsődei élete során. A szülő számára lehetőséget nyújtunk a betekintésre és arra, hogy a gondozási folyamatokat gyermekével ő maga végezze. A beszoktatás folyamatában a kisgyermeknevelő fokozatosan veszi fel a kapcsolatot a gyermekkel. Megfigyelései eleinte a kisgyermek egyéni sajátosságaira és az anya-gyermek kapcsolat jellemzőire irányul, majd szakmai felkészültségével az adott helyzetnek megfelelően próbál új gondozójaként belépni. A kisgyermeknevelő törekszik arra, hogy nyugodt, kiegyensúlyozott légkört teremtsen, és megfelelő időt biztosítson ennek a meghitt kapcsolatnak a kialakulásához. A kisgyermeknevelők munkabeosztásánál biztosítjuk az állandó felügyeletet a gyermekek számára. Az ölelkezési idő alatt a gondozási folyamatot minden gyermek részére a saját kisgyermeknevelője biztosítja.

A második fontos alappillére a gyermek biztonságérzetének megteremtéséhez a jól kialakított **napirend**. A napirend folyamatossága és az egyes mozzanatok egymásra épülése a gyermek számára a kiszámíthatóságot, és a nyugalmat biztosítja.

A felnőtt mintát ad, segít elsajátítani a jó szokásokat, a testápolás, az öltözködés, az étkezés, az önkiszolgálási tevékenységek közben, így azokon keresztül, természetes módon fejlődik a gyermek. A tevékenységek pontos szóbeli megerősítése, elegendő idő biztosítása segíti őt abban, hogy nyugodt kiegyensúlyozott légkörben végezhesse el azokat.

A **fokozatosságot** a bölcsődei nevelés minden egyes részterületén alkalmazzuk. Az egyik fontos fokozatosság elvére épülő folyamat, a beszoktatás menete. A kisgyermek számára az új helyzetek fokozatos bevezetése segíti az alkalmazkodást, a megismerést, a változások elfogadását. Ebben az esetben a gyermek egyéni fejlettségi szintjét vesszük figyelembe, azt mindig elsődlegesnek tekintjük.

Az **egyéni bánásmód** érvényesülése a kisgyermeknevelő empátikus, elfogadó magatartásából bontakozik ki. A kisgyermeknevelő figyelembe veszi a gyermekek spontán érési és egyéni fejlődésének ütemét, és a gyermek pillanatnyi fizikai, mentális állapotát. Ezeket a szempontokat szem előtt tartva támogatja a gyermeket a saját fejlődési ritmusában, mindig a már meg lévő fejlettségi szintekre építve azokat.

A kisgyermeknevelő érzelmi biztonságot nyújt a személyes gondozási folyamatokban és játék közben, a gyermeket jól ismeri, mely területen igényel támogatást, segítséget. A gyermeket biztatással motiválja a tevékenység elvégzésre. A kisgyermeknevelő elfogadó a szülők nevelési módszerével, tiszteletben tartja vallási hovatartozásukat, etnikai és kulturális másságukat, és erősíti őket szülői kompetenciájukban. A gyermek fejlettségi szintjének megfelelően támogatja az önállósági törekvéseiben.

A gondozási helyzetek a gyermek életében kiemelt jelentőségűek, mivel a nevelés-gondozás folyamata elválaszthatatlan egységet alkotnak. A gondozás egy bensőséges interakciós kapcsolat a gyermek és kisgyermeknevelő között. A felnőtt tapintatos bánásmódja, elfogadást kifejező verbális és nonverbális kommunikációja kihat a gyermek pozitív énképének kialakulásához.

A gondozás elsődleges célja a gyermek testi szükségleteinek a kielégítése (étkezés, fürdőzés, tevékenység, alvás) mely közben a helyes szokások és önállósági törekvések is megjelennek. Gondozás közben a kisgyermeknevelő egyszerre segíti a gyermeket testi szükségleteinek kielégítésében, de ugyanakkor számos információt nyújt a gyermek értelmi, szociális fejlődésének megteremtéséhez. A gyermek önállósági tevékenysége közben megjelenik a pozitív nevelési módszer, a dicséret, az elismerés, bátorítás, amely mind ösztönzőleg hat a gyermekre.

A gyermeki kompetenciakésztetés támogatásában úgy veszünk részt a mindennapokban, hogy a gyermeket játékán keresztül, minél több élményhez, tapasztalathoz juttatjuk. A kisgyermeknevelő megengedő, bátorító, ösztönző magatartásával a gyermeket abban támogatja, hogy a körülötte lévő világot saját kezdeményező kedvével, egyedül tevékenykedve fedezze fel. A gyermek önálló felfedezésével átéli, hogy hatással van a közvetlen környezetére és képes azt befolyásolni akarataival. A gyermek személyes kíváncsiságára és érdeklődésére alapozva segíti a kisgyermeknevelő a tanulást, az önállósodási törekvést, vagyis játékos ismeret- és tapasztalatszerzést. A kisgyermeknevelő a nyugodt játék feltételeinek megteremtésével teszi lehetővé, hogy a gyermekek elmélyüljenek és kipróbálják magukat különböző játék szituációkban. A gyermekek számára lehetőséget biztosítunk az alkotó tevékenységek kipróbálására.

5. Feladatellátás részletes szakmai tartalma

5.1. Gyermekkép

Gyermekképünk egy felszabadultan tevékenykedő, játékban örömet lelő, világra nyitott, érdeklődő kisgyermek. Olyan, aki a belső érési fejlődési ütemének megfelelően felszabadultan kommunikál az őt körülvevő felnőttekkel és gyermekekkel. Örömmel vesz részt a mondókázásban, éneklésben. Szeretnénk, ha bölcsődénk csacsogó gyermekzsivajtól lenne hangos.

5.2. Bölcsődei nevelés feladata

5.2.1. A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése

A bölcsődei nevelésben elsődlegesnek tekintjük a család megismerését és megértését. A komplex látásmód alapján a gyermek megismerésében a családot a szocializáció elsődleges színterének tekintjük. Az erősségek hangsúlyozásával a kisgyermeknevelő hozzájárulhat a család hatékony működéséhez.

A kisgyermek nevelése a család joga és kötelessége. A bölcsőde a családi nevelés értékeit tiszteletben tartva vesz részt a gyermek nevelésében-gondozásában. A családban megjelenő hagyományokat, szokásokat megerősítve támogatjuk a családokat a gyermek nevelésében. A kisgyermeknevelők és a család közötti egyenrangú, partneri és konstruktív kapcsolat elengedhetetlen feltétele a gyermek harmonikus fejlődésének.

A család és bölcsőde közötti kapcsolatban nagy szerepe van a **családlátogatásnak** és a szülővel való beszoktatásnak. A családlátogatás lehetőséget ad a szülő számára is, hogy bővebben informálódjon a bölcsődei életéről. A látogatás színtere lehet a bizalmi kapcsolat megalapozásának, amely erősíti a későbbi kölcsönös együttműködést. A szülő megismeri a kisgyermeknevelőt, akire majd gyermekét bízza. A gyermekkel a megszokott harmonikus környezetében találkozunk először, ez nagymértékben segíti a kisgyermeknevelőket, hogy megismerjék a szülők nevelési módszereit.

A szülővel történő **napi beszélgetések** formálják a szülő és kisgyermeknevelő közötti kapcsolatot. Erősítik a bizalmat, lehetővé teszik a gyermek, és egymás minél teljesebb megismerését, ezzel a nevelés összehangolását.

Szülői értekezletek során a szülők részletesebben tájékozódnak a csoport életéről, összetételéről, az aktuális eseményekről, azokról a történetekről, amelyek a napi beszélgetés alapját képezik.

Szülő csoportos megbeszélést szervezünk évente két alkalommal. Ez a kapcsolattartási módszer lehetőséget nyújt arra, hogy a szülők szervezett formában találkoznak és beszélgetnek a gyermek fejlődésével kapcsolatos és nevelési témákról. A beszélgetések célja a családi nevelés segítése, a gyermekek egészséges fejlődésének segítése.

A szervezett közös családi programokkal a bölcsőde és a család közötti kapcsolatot kívánjuk erősíteni. A szülők kötetlen formában beszélgetnek a kisgyermeknevelőkkel és ötletet kapnak a neveléshez. Hagyománnyá vált bölcsődénkben a Gyermeknap és az Adventi készülődés idejére szervezett családi nap.

Óvodába való beiratkozás előtt a szülők a bölcsődében kapnak tájékoztatást a fontos tudnivalókról.

5.2.2. Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása

A gyermekek egészségvédelméhez és az egészséges életmód megalapozásához az intézmény biztosítja a korcsoportok számára az egészséges étkezés feltételeit. Az étkezés során a tápanyagban gazdag változatos étrenddel a gyermekek egészséges fejlődését segítjük.

A gyermekek szabadban való tartózkodását évszaknak megfelelően, a napirendbe beépítve biztosítjuk. A gyermekeket mindig az időjárásnak megfelelő ruházatban visszük a levegőre.

Betegség során a szülőt tájékoztatjuk a gyermek állapotáról, ha a bölcsődében betegszik meg. A fejlődésében lemaradást vagy visszaesést mutató gyermek számára speciális szakember segítségét kérhetjük intézményen belül, mint például pszichológus és gyógypedagógus.

Az intézmény területén sószoza üzemel, amely játékokkal felszerelve biztosítja az őszi-téli időszakban a gyermekek számára a sós levegő hatékonyságát. A sóterápia módszerei a megelőzésben sikerrel alkalmazhatóak, és a fennálló betegség gyógyulását gyorsítják. A légúti betegségek tüneteit enyhíti, megszünteti, ezért a gyakori megbetegedések időszakában preventív módszerként alkalmazzuk. A sószozát a szülők egyre gyakrabban a délutáni órákban is szívesen veszik igénybe gyermekeikkel együtt.

5.2.3. A kisgyermek érzelmi és társas kompetenciájának fejlesztése a korai években kiemelt jelentőséggel bír.

A kisgyermeknevelő ösztönző jellegű magatartása segíti őt érzelmeinek kifejezésében és annak megélésében. A kisgyermeknevelő pozitív jelzésekkel a gyermeket erősíti az együttélés

szabályainak megtanulásában. A jól megfogalmazott, tiszta, világos egyértelmű közlések hozzásegítik a gyermeket ahhoz, hogy érzelmi kompetenciája fejlődjön. A kisgyermeknevelő feladata, hogy ingerekben gazdag nyelvi környezetet teremtsen a gyermek számára. A gyermek kommunikációs kedvét mondókák, dalok, ölbeli játékok ismétlésével gazdagítja a felnőtt. A kisgyermeknevelő mintaadó magatartása, empátikus viselkedéskultúrája és következetes nevelési módszere, mind hozzásegíti a gyermeket ahhoz, hogy ő maga is érzelmileg kiegyensúlyozott egyénné váljon.

5.2.4. A megismerési folyamatok fejlődése

A gyermek számára játékos, inger gazdag környezetet teremtünk, mivel a kisgyermek játékon, gondozási helyzetben szerez meg új ismereteket. Új ismeretek és új játékhelyzet kezdeményezésekkel támogatjuk őt, hogy felerősödjön benne a kíváncsiság és a világ megismerésének vágya. A gyermek önálló kezdeményezéseit a kisgyermeknevelő elismerésével ösztönzi és segíti az élmények feldolgozását. A gyermek fejlődési ütemét követve, megfelelő eszközökkel motiválja újabb képességek kibontakozására. Az önállósági folyamatokban helyet adunk a törekvéseinek, ez motiválja őt abban, hogy bátran és szabadon kezdeményezzen, hiszen így fejlődik a leghatékonyabban az önálló aktivitása és kreativitása.

6. Kiemelt szakmai célkitűzések

Szakmai erősségeinkre építve, a magas színvonalú kisgyermekellátással összhangban, a következő kiemelt célok megvalósítását tűztük ki.

A nevelő-gondozó munkában kiemelt célunk a **kisgyermek anyanyelvi fejlődésének** támogatása. A kommunikáció a kisgyermekfejlődés során az egyik legfontosabb mérföldkő, hiszen a beszéd elsajátítása során tud kapcsolatba lépni a környezetével, ezáltal fejlődik a gondolkodása, és az segíti egyéniségének kibontakozását. Ebben a folyamatban a bölcsődei környezetnek támogató hatása van.

A bölcsődei anyanyelvi nevelés feladata, hogy a gyermek számára a korának megfelelő, fejlesztő és szórakoztató gyermekirodalmat biztosítsa. Célunk, hogy a kisgyermeknevelők örömmel és gazdag mondóka repertoárral felkészülve szeressenek énekelni, mondókázni a gyermekekkel. Ezáltal nemcsak élményt nyújtanak számukra, hanem kommunikációjukat, beszédértésüket és szókincsüket is gyarapítják.

Tapasztalatunk az, hogy a gyermekek beszédfejlődése a tömegkommunikációs eszközök otthoni használata miatt manapság késve indul el. A tömegkommunikációs eszközök átveszik a beszélgetést, a mesélést, az élő zenehallgatás helyét.

Ez is megerősített minket abban, hogy kiemelt célunkká válasszuk a gyermekek kommunikációs fejlődésének támogatását. Meggyőződésünk, hogy azok a gyermekek, akiknek sokat énekelnek, mondókáznak, könnyebben tanulnak meg beszélni.

A kiemelt célunk megvalósításához nagy hangsúlyt fektetünk a vers, a mondóka, a mese és báb eszközeire. A papírszínház előadása még új kezdeményezés számunkra, de célunk, hogy minden kisgyermeknevelő ezt a módszert elsajátítsa és használja munkája során. A meglévő mesekönyvek, hangszerek, bábok készletének a bővítése szükséges célunk megvalósításához.

A **vers és mese** nagy hatással van a kisgyermek érzelmi, értelmi és szociális fejlődésére. A verselés, mesélés bensőséges kommunikációs helyzetet teremt a gyermek és felnőtt között.

A versnek a ritmusa, a mesének a tartalma hat az érzelmeken keresztül a gyermek személyiségére.

A gyermekek, **mondókázás** közben hallják a helyes beszédet, érzik a ritmusosságot, megismerhetik, ők is megszólaltatják a számukra biztosított hangszereket. Az érzelmi világ színesítéséhez ezek a módszerek egyszerűek és mindig „kéznél” vannak. A mondókák színes

tárháza mélyen visszanyúlik a népi hagyományokhoz. Az ölbeli játékokat tudatosan alkalmazzuk, ekkor élvezhetik a ringató, simogató, lovagoltató játékokat. A gyermek megtapasztalja, hogy a dal és a hozzákapcsolódó játékos mozgás számára örömet okoz, így ösztönösen érdeklődni fog, ezáltal játékba hívható. Ilyenkor a „tenyeresdi, ujjasdi,” és kiszámolók hangoznak el. A kisgyermeknevelő tervszerűen használja az évszakokkal és ünnepekkel kapcsolatos énekeket, mondókákat. A gyermekek játékosan tanulhatják meg testrészeiket egy-egy mondókán keresztül.

A **mesének** fontos fejlesztő hatása van a gyermek érzélemvilágára, fejleszti koncentrációs képességét és képzeletvilágát. A mesélés sajátos szituációja, bensőséges hangulata érzelmi biztonságot nyújt. A mese hallgatás segíti a gyermek ellazulását, feszültsége feloldódik. Mese hallgatás közben új szavakat, kifejezéseket ismer meg, szókincse bővül.

A mese által fejlődik a gyermek emberismerete, empátiás készsége. A mese segíti az optimista életszemlélet és önálló véleményalkotás kialakulását. A mesék, amiket használunk, rövid állatmesék, a kisgyermeknevelő által kitalált mesék, amelyek szorosan kapcsolódnak a gyermekhez, a vele kapcsolatos történetekhez. Népszerűek a Boribon könyvek meséi, amelyek a gyermek életében jelenlévő történetekről szólnak.

Az énekszó nemcsak a gyermek, de a felnőtt számára is egy önfeledt, élvezetes megnyilvánulás. Az **éneklés** pozitív érzelmeket kelt, örömelményt, érzelmi biztonságot ad. Éneklünk személyes kapcsolatban (ölbeli játékok, ringatók, csiklandozók, hőcögtetők stb.) játékhelyzetekben, játékeszközök használata során. Ismételtetéssel, játékos mozdulatokkal erősítjük a zenei élményt. Amikor a csoport hangulata megkívánja, a kisgyermeknevelő hangulatkeltő dalokat, énekeket dudorászik. Rendszeresen használjuk a Forrai Katalin: Ének a bölcsődében, a Ciróka-maróka, valamint a Hóc-hóc katona énekes könyveket.

A **bábjáték** a gyermek számára elsősorban játék, felhőtlen örömet jelent. A bábjáték csodája, hogy a gyermek szeme láttára megelevenedő báb, erővel ragadja meg ösztöneit, képzeletét. A bábokkal játékos módon sajátít el ismeretet, kapcsolatot teremt a világgal, élményeit, benyomásait játékosan dolgozza fel. A bábozást, mesék, különböző élethelyzetek megjelenítésére és helyes szokások megerősítésére használjuk. A bábon keresztül azonosul a látott figurával, magát helyezi a cselekvés történéseibe, eközben fantáziája színezi ki a történetet. A bábozással a gyermek beleérző képessége is fejlődik, érzelmeit játékosan élheti át. Az ünnepek hangulatát színesítjük az énekléssel kísért bábozással pl. Mikulás várás. A gyermek félelmeit is képes csökkenteni a báb által megszemélyesített helyzetben. A bábozás előnye még, hogy kevés eszközzel is megvalósítható, akár egy fakanál is lehet báb. A gyermek fantáziáját gazdagítja, amikor ő kezd el bábozni.

7. Szolgáltatást nyújtók szakmai felkészültségének biztosítása

Intézményünkben szakképzett kisgyermeknevelők dolgoznak. Jelenleg 3 fő tanul a Debreceni Egyetem Gyermeknevelési és Gyógypedagógiai Kar Csecsemő- és Kisgyermeknevelő BA szakán. Számukra a konzultáció idejére biztosítjuk a részvételt. A jövőben is támogatni kívánjuk a tovább tanulni szándékozó kollégákat.

A helyi munkaterv tartalmazza a dolgozók beiskolázási és továbbképzési tervzetét.

Havonta „házi továbbképzéseket” tartunk, ahol a kiemelt szakmai program célkitűzésének és az aktualitásoknak megfelelően állítjuk össze az előadások témáit. Az új elsajátított módszerek bemutatásra kerülnek, mint például a papírszínház előadása és a hangszeres bemutatók.

Továbbképzési tervet készítünk a szakdolgozók számára, az elkövetkező hat évre vonatkozóan a 9/2000. (VIII. 4.) SzCsM rendelet alapján a kredit pontok megszerzéséért.

Szakmai tapasztalatszerzés céljából részt veszünk konferenciákon, szakmai napokon, a Debreceni Egyetem Gyermeknevelési és Gyógypedagógiai Kar szervezésében megrendezett kisgyermeknevelők szimpóziumán.

8. A bölcsőde kapcsolatrendszere

Egymás kompetencia határainak kölcsönös tiszteletben tartásával együttműködünk mindazokkal, akik a családoknak nyújtott szolgáltatások során a gyermekkel, illetve a gyermek családjával kapcsolatba kerülnek.

Családok

Fontos számunkra, hogy a családok minél átfogóbb képet kapjanak a munkánkról. Elfogadjuk a család kompetenciáját, a családi nevelés elsődlegességét. Hatékony nevelői magatartással mintát közvetítünk, közösségi élményeket biztosítunk számukra. A mindennapok lehetőséget adnak a szülővel történő személyes találkozásokra, nevelési-, gondozási-, egyéb kérdések megválaszolására, megerősítésre. Számukra élmény gazdag programokat biztosítunk, melyben a szülő, a család közösen részt vehet, tevékenykedhet.

DMJV Egyesített Bölcsődei Intézménye Tagintézményei

Fontosnak tartjuk a tagintézmények közötti kapcsolatok szélesítését, egymás munkájának megismerését. Az összehangolt szakmai munkával lehetővé válik, hogy szolgáltatásainkat közel azonos színvonalon tudjuk nyújtani. A közös szakmai napokon, programokon lehetőség nyílik a tapasztalatcserére, ötletek merítésére. Kiemelt kapcsolatot ápolunk a Postakert utcai bölcsődének kollektívájával. Közös kirándulás, egymás bölcsődéjének meglátogatása és közös programokon keresztül mélyítjük a kapcsolatot.

Óvodák

A szomszédságunkban működő **Szabadságtelepi** és a közelben lévő **Sipos Utcai Óvodával**, az évek óta jól működő kapcsolat megtartására törekszünk. Egymás munkájának, céljainak a megismerésével, megértésével segítjük a bölcsődés gyermekek zökkenőmentes óvodai beilleszkedését. Rendezvényeinken az óvodások rövid műsorral kedveskednek bölcsődés társaiknak.

9. A tájékoztatás helyi módja

A szülők számára különböző felületeken nyújtunk tájékoztatást. Az újonnan érdeklődő szülőket a honlapon tájékoztatjuk a nyílt nap időpontjáról. A bölcsődés szülőket a helyi programokról szülőértekezleten, valamint az átadóban a faliújságon, plakáton keresztül tájékoztatjuk. A kisgyermeknevelők az üzenő füzetben is adnak tájékoztatást a közelgő eseményről, pl. gyermeknapi parti, adventi készülődés. A szülői értekezleten részletesen beszámolunk, hogy a programokat hogyan kívánjuk lebonyolítani. A szülők ötleteit, javaslatait beépítjük programunkba, így együtt, közösen tudunk készülni ezekre a bölcsődében megrendezett családi eseményekre. Az érdeklődő szülők tájékoztatást kapnak a bölcsődébe látogatásuk alkalmával a bölcsődében folyó nevelő-gondozó munkánkról, bemutatásra kerülnek a csoportszobák, a gyermekek és családok által használt helyiségek, megismerkedhetnek a kisgyermeknevelőkkel.